

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

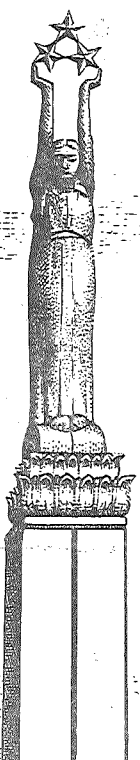
Piektdiena, 1995. gada 17. novembris

Nr. 86 (6641)

Rit – Latvijas Republikas proklamēšanas diena

Atmetīsim valodu, ka esam maza tautiņa, maza valsts. Ir vēl mazākas tautas un mazākas valstis par mums. Vai mēs neesam spējuši un nespēsime veikt lielus darbus? Katra cilvēka rokās ir dota spēja iet uz augšu vai palikt uz vietas un slidēt atpakaļ... Atmetīsim domu, ka esam maza tauta. Mūsu spēks pastāv mūsu garīgajā stiprumā.

Kārlis Ulmanis

Mums jābūt stipriem un gudriem

Latvijas Republikas proklamēšanas 77. gadadienā vēl visiem rajona iedzīvotājiem turēt stipru vēlmi saglabāt Latviju brīvu un latvisku. Prast un varēt atrast to vietu dzīvē, kurā katrs var satīties ar laimi. Turēt augstu savas ģimenes, pagasta un novada godu. Būt labvēlīgiem pret saviem līdzcilvēkiem, bet stingriem un noteiktiem, stājoties pret ļaunumam. Būt gudriem, pieņemot lēmumus, un neatlaidīgiem ceļā uz zināšanām.

Tikai stipra un gudra tauta ir spējīga saglabāt savu valsti.

Latvian mums tas izdodas!

Rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns

Rajona padomes sēde

15. novembrī rajona padomes deputāti pulcējās uz kārtējo sēdi.

Tradicionāli pirms dienas kārtībā paredzētajiem jautājumiem par padarīto deputātus informēja rajona padomes izpilddirektors A. Poplavskis.

Viņš pastāstīja par to, kas tiek darīts, lai nākamajā gadā uzlabotu sabiedriskā transporta attīstību rajonā. Ir apkopota pilnīga informācija par visiem starppilsētu un rajona autobusu satiksmes maršrutiem. Patlaban tādu ir attiecīgi 36 un 18. Šī informācija izsūtīta visiem pagastiem ar aicinājumu iesniegt rajona padomei priekšlikumus un precizējumus. Kad tas būs izdarīts, situāciju varēs regulēt, lai mazinātu atšķirību starp pašvaldībām. Piemēram, Rožupes pagasta iedzīvotāji uz rajona centru var nokļūt divpadsmit reizes diennaktī, bet no Vārkavas pagasta — tikai vienu reizi.

Joprojām līdz galam vēl nav īsti nokārtots bēdīgi slavenais jautājums par iestāžu nodošanu pašvaldībām vai par to daļēju finansēšanu no padomes līdzekļiem. No pašvaldību departamenta saņemts izskaidrojums, ka izglītības iestāžu daļēja finansēšana attiecas tikai uz tām iestādēm, kas dod pamatizglītību. Tas nozīmē, ka rajona padome arī daļēji nefinansēs, piemēram, sporta klubu «Cerība» vai Līvānu mākslas skolu.

A. Poplavskis paskaidroja, kā izmantoti kredīta līdzekļi. Par to nopirkta 1000 tonnas mazuta rajona padomes iestāžu apkurināšanai šajā ziemā. Mazutu jau saņēmuši Preiļu un Līvānu siltumu ražotāji uzņēmumi. Ar to tiek garantēta arī Līvānu slimnīcas un poliklinikas apkures parāda atgriešana.

Rajona padomei kredīts ir jāatmaksā decembra sākumā. Padomes budžeta nodaļa aprēķinājusi, ka tas ir iespējams.

Pārskatu par laika posmu no iepriekšējās padomes sēdes sniedza arī rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns. Viņš uzsvēra, ka svarīgākās ir naudas lietas. Novembrī valsts dotāciju daļa ir palielinājusies, mēneša vidū jau ienākusi visa naudiņa, kas ir pat vairāk nekā bija paredzēts šomēnes saņemt gada sākumā — 249 tūkstoši 400 latu. Ir neliela cerība, ka arī decembrī dotāciju summa varētu būt krietnāka, kaut gan Finanšu ministrijā neviens nesolīja, ka tā patiešām arī būs.

Līdz gada beigām kopējā ienākumu summa paredzama apmēram 389349 latu apmērā. Izdevumi gaidāmi apmēram 384500 latu apmērā. Tas nozīmē, ka lielu minusu rajona budžetā nebūs.

Turpinājumā deputāti kērās pie darba kārtībā paredzēto jautājumu izskatīšanas. Vispirms lēma par vairāku aizbildnību noteikšanu un par bērnu nosūtīšanu uz bērnu namiem.

Lēmuma «Par Aglonas internātgimnāziju» pārskatīšana

Šī gada 21. septembrī Latvijas Republikas Ministru prezidents Māris Gailis un Romas katoļu baznīcas arhibīskaps metropolīts Jānis Pujāts ar saviem parakstiem apstiprinājuši Izglītības un zinātnes ministrijas un Aglonas bazilikas vienošanos

par sadarbību Aglonas internātgimnāzijas pārveidošanā par Aglonas katoļu ģimnāziju. Vienošanās parakstījuši arī Izglītības un zinātnes ministrs Jānis Gaigals un Aglonas bazilikas dekāns Andrejs Aglonietis.

Visas puses vienojušās par to, ka ministrija līdz šī gada 20. oktobrim nodod bazilikai visu zemesgrāmatā uz bazilikas draudzes vārda nostiprināto nekustamo īpašumu, kas jau ir izdarīts. Bez tam vienošanās paredz, ka līdz šim datumam ministrija nodod Aglonas internātgimnāzijas kustamo īpašumu bazilikas lietošanā.

Bet jau 31. oktobrī Preiļos notika rajona padomes, Izglītības un zinātnes ministrijas, Aglonas bazilikas un Aglonas internātgimnāzijas pārstāvju tikšanās, kuras protokolā atklājas daudzas nesaskaņas. Lielākās pretrunas ir dokumentos, jo valsts arhīvs nevar sniegt precīzas ziņas par 1940. gadā bazilikai piederējušo nekustamo īpašumu. Zemesgrāmatā bazilika kā savu īpašumu nostiprinājusi arī tos objektus, kuru celtniecība notika daudz vēlāk un kur līdzekļus ir ieguldījusi valsts. Piedevām vēl izrādās, ka arī pašvaldība nav rīkojusies īsti likumīgi, un paredzams, ka strīdu vajadzēs izšķirt Latgales apgabaltiesai.

Bet pats nepatīkamākais šajā lietā ir tas, ka Aglonas katoļu ģimnāzija iecerēta kā elitāra privātskola, kur mācības notiks par maksu. Ko tadā gadījumā darīt ar tiem bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un bāreņiem, kas patlaban mācās Aglonā? Šķiet, ka bazilikai par tiem ir maza rūpe. Toties rajons viennozīmīgi ir par to, lai pie mums būtu mācību iestāde, kur izvietot šos dzīves pabērņus.

Rajonā joprojām nav bērnu patvermes, palielinās nelabvēlīgo un maznodrošināto ģimeņu skaits. Šobrīd bērnu nama funkcijas daļēji pilda tieši Aglonas internātgimnāzija, kas paredzēta trim simtiem bērnu. Skolā nodrošināta četrreizēja ēdināšana, ir kvalitatīva medicīniskā aprūpe, atbilstošs pedagoģiskais sastāvs un materiālā bāze.

Šogad skolā mācās divi simti septiņpadsmit bērni no piecpadsmit rajoniem. Tajā skaitā ir arī deviņpadsmit mūsu rajona bērni. Vēl divdesmit rajona bāreņi izvietoti citos republikas bērnu namos. Reāli ir iespējama arī šo bērnu bāreņu uzņemšana Aglonas internātgimnāzijā. Taču visu traucē lielās neskaidrības.

Deputāti bija vienprātis — internātgimnāzija rajonam vajadzīga. Tāpēc nolēma lūgt Saeimu, Ministru kabinetu un Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju Aglonas internātgimnāzijas darbības jautājumu risināšanā iesaistīt arī rajona un pagasta pašvaldības. Pieprasīt Izglītības un zinātnes ministrijai, pārveidojot internātgimnāziju par katoļu ģimnāziju, atrisināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu izvietojuma jautājumu. Bet Aglonas internātgimnāzijas kustamo īpašumu nodot izveidojamās bērnu bāreņu skolas vajadzībām.

Iesniegumi

Bezpeļņas uzņēmums «Aglonas lauku slimnīca» bija iesniegusi lūgumu piešķirt papildus finansējumu 1153 latu apmērā, lai noreķinātos ar darbiniekiem par ieka-

vētajām darba algām. Padome šos līdzekļus piešķīra.

411 latus piešķīra arī sporta klubam «Cerība» rajona skolēnu sporta spēlēm izgatavoto medaļu apmaksāšanai.

Tika atlikta Turku pagasta iesnieguma izskatīšana, kur bija lūgts piešķirt līdzekļus skolas sporta zāles grīdas remontam. Padome nolēma uzdot izpildinstitūcijām sagatavot jautājumu par papildus finansējuma piešķiršanu par veiktajiem remontdarbiem skolās. Atkarībā no rajona budžeta stāvokļa par to lems padomes decembra sēdē.

Par ceļu fonda līdzekļu izmantošanu

Deputāti noklausījās ziņojumu par ceļu fonda līdzekļu izmantošanu. Pēdējo triju gadu laikā gandrīz nekas netika darīts uz pašvaldību ceļiem. Šogad situācija ir uzlabojusies, vasarā veikta grunts ceļu profilēšana. Pagasti sagatavojušies arī ziemai.

Ceļu un ielu uzturēšanai ziemā atvēlēti 4800 lati, tajā skaitā 2400 lati Līvānos un tikpat daudz arī Preiļos. Pašvaldību ceļu uzturēšanai — 18000 lati. Astoņus tūkstošus latu lielo rezervi atļauts izmantot tikai ar rajona padomes lēmumu. Bez tam vairāk nekā 25 tūkstoši latu iesaldēti «Bankā Baltija».

Padome nolēma atbalstīt finanšu komitejas lēmumu atteikt Aglonas pagastam līdzekļu iedalīšanu ceļa līdz Cirišu HES finansēšanai.

Apstiprināta rajona sociālā un ekonomiskā programma

Ilgi un pamatīgi tika veidota rajona sociālās un ekonomiskās attīstības programma. Pēc publicēšanas laikrakstā «Novadnieks» par to sprieda rajona iedzīvotāji. Programmu skatīja un vērtēja arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Deputāti izvērtēja iesniegtos priekšlikumus, papildinot ar tiem attīstības programmu, kura padomes sēdē arī tika apstiprināta. Tomēr loģisks un saprotams bija arī deputāta J. Anspoka jautājums — vai neiznāks tā, ka pieņemta programma var palikt neizpildīta?.. Ir taču bijis viens otrs lielisks lēmums, kas lielā mērā tomēr palicis tikai uz papīra.

Rajona sociālās un ekonomiskās attīstības nodaļas vadītājs V. Stūris uz to atbildēja, ka par izpildīšanu pirmām kārtām jābūt atbildīgiem tieši deputātiem, arī visu nozaru speciālistiem. Top programmas realizācijas plāns, kuru ilgstoši būs jāuztur tieši tautas vēlētajiem priekštāvjiem.

L. Kirillova

Pasūtiet «Novadnieku»

1996. gadam,

un Jums būs informācija gan par politiskajām, ekonomiskajām un sociālajām norisēm Preiļu rajonā, gan par svarīgākajiem notikumiem visās valsts dzīvē!

Viena diena pieaugušo kārtā

— Preiļu 1. vidusskola? Vai var palūgt pie telefona direktoru?

— Saprotiet, pie mums šodien ir...

— ...zinu, zinu. Un tomēr gribu runāt ar direktoru.

— Ar bijušo vai jauno?

— Ar šodiendienas direktoru. Vai gadījumā tas neesat jūs?

— Esmu informātikas skolotājs. Direktoram zvaniem, lūdzu, pēc piecām minūtēm, kad būs beigusies stunda.

Kādu brīdi vēlāk.

— Direktors klausās.

— Kā jūs sauc?

— Aigars Prusaks.

— Kā klājas jaunajam direktoram tik atbildīgā amatā, kāda ir skolas darbība?

— Jāatzīst, ka mācības notiek ierastajā ritmā, viss rit normāli, vienīgi 13. klase neizceļas ar īpašu uzcītību. Šī klase sastāv no skolotājiem. Pirmā stunda viņiem bija fizikultūra. Viņi nebija disciplinēti.

— Ko jūs fizikultūrā tādu īpašu viņiem likāt darīt? Skriet pa dubļainām parka stīgām, īsajos sporta tērpos vingrot pie skolas vai skriet pa skolas kāpnēm augšup lejup?

— Nē, nē. Fizikultūra notika sporta zālē.

— Kā nepaklausīgie tiks ietekmēti?

— Jau nākošajā skolas avīzē tiks ievietotas nepaklausīgo skolēnu fotogrāfijas un uzvārdi.

— Vai jūs šodien jau izjutāt, ko nozīmē būt īstam direktoram?

— Protams, parādījās dažas no tādām problēmām, kas direktoram Egliim jākārt katru dienu. Piemēram, daži no skolotājiem šodien neieradās darbā. Steigšus bija jāmeklē aizvietotāji, lai notiktu stundas. Daži, kā izrādījās, bija saslimuši, daži — vienkārši nobijušies kļūt par skolotājiem.

— Izmantojiet izdevību no direktora krēsla brīvi kritizēt visas skolas nebūšanas. Pavasarī jūs šo skolu absolvēsiet. Vai atmiņā vairāk paliks laba vai slikta?

— Kā nepatīkamo atceros starpbrīžos staigāšanu pa diviem jaunākajās klasēs. Tagad tā vairs nenotiek. Protams, vienmēr gribas kaut ko labāku, bet kopumā uzskatu, ka skola sniedz zināšanas pietiekami augstā līmenī, atliek tikai izmantot.

— Iedomāsimies, ka atnāks pirmdiena, un kaut kādu burvestību dēļ ne skolotāji, ne direktors neieradīsies darbā, un joks būs kļuvis par īstenību, jums atkal būs jāsestas direktora krēslā. Ko jūs uzskatīsiet par vissvarīgāko?

— Jāturpina skolas piebūves celtniecība. Tomēr pietrūktu direktora Jāņa Egliša kompetences.

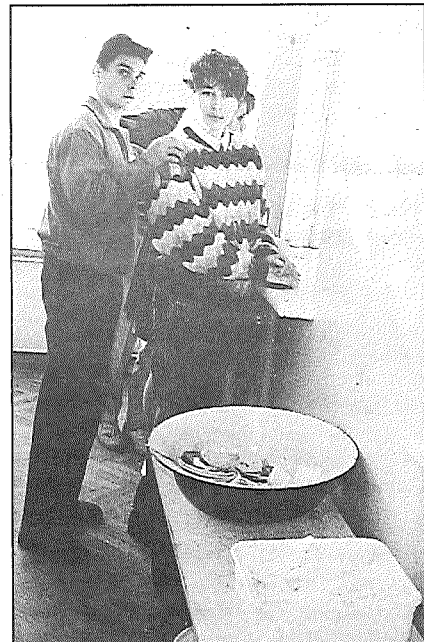
— Paldies par sarunu!

Saruna ar skolotāju Ivetu Veiguli.

— 8.a klasē mācīju ķīmiju, 7.c klasē — angļu valodu, piektajā un sestajā klasē — latviešu valodu. Skolēni bija jauki, aktīvi, kaut gan reizēm viņus bija grūti savaldīt. Pārsvārā liku labas atzīmes. Secināju, ka atmosfēra stundās ir atkarīga no pašiem skolēniem.

— Vai šo dienu izmantojāt, lai noskaidrotu arī kādas domstarpības ar skolotājiem?

— Dažādas nopietnas lietas par skolas dzīvi parasti tiek izskatītas skolas padomē. Šodien vairāk ir svētku noskaņa.

Uz jautājumiem atbild skolotāja Kristīne Brūvere.

— Rīts sākas ar piecminūti, bija arī Mārtiņdienas svinības, skolotājiem pirmā stunda bija fizikultūra, otrā — zīmēšana. Ir ļoti jauks direktors, solīds. Pati mācīju fizikultūru desmitajās klasēs un arī krievu valodu sestajās klasēs. Skolotājam jābūt labam organizatoram, lai reizēm klasi varētu savaldīt. Tomēr mani klausīja.

— Kas skolas ikdienā jūs neapmierina?

— Reizēm ir nesaprašanās ar gados vecākajiem skolotājiem. Viņi nesaprot, ka mēs nevaram būt tikpat gudri kā viņi. Ar jaunākajiem skolotājiem vieglāk saprasties. Ļoti pietrūkst iemīļotās skolotājas Mārites Seiles, kura pašlaik stažējas ārzmēs.

— Vai apmierina skolas materiālā bāze?

— Kabineti ir labi iekārtoti, izņemot tāfeles, uz kurām nemaz nav iespējams rakstīt.

— Šādas un līdzīgas sarunas ar direktoru un skolotājiem piektdien, kad Preiļu 1. vidusskolā notika tradicionālā pašpārvaldes diena, risināja

L.Rancāne

Attēlos:

● Pašpārvaldes diena mums patīk!

● Direktors Aigars Prusaks visu dienu stipri aizņemts.

● Darbs ir darbs, un ēšana ir ēšana.

J.Silicka foto

Jurista padoms

Izmaiņas zemes reformā pilsētās, par kurām jāzina visiem

◆ Esam vairākkārt rakstījuši par zemes reformas gaitu republikas pilsētās. Tieši šī reformas sfēra ir visvairāk iekavējusies. Iespējams, ka tieši likumdošanas nesaskaņotības dēļ. Arī mūsu rajona pilsētas Preiļi un Līvāni nav nekāds izņēmums, īpašuma tiesību noteikšana te iekavējusies tāpat kā lielām lielākajām vairumā republikas pilsētu. Šī gada 1. novembrī Valsts prezidents Guntis Ulmanis izsludināja izmaiņas likumā par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās. Par to, kādi ir šo izmaiņu galvenie jaunumi, lūdzu pastāstīt zemesgrāmatu rajona nodaļas priekšnieci Lidiju Mičuli.

— Līdz šo izmaiņu pieņemšanai likums noteica, ka īpašuma tiesības uz zemi atjauno pilsētas dome ar savu lēmumu. Tagad īpašuma tiesības ar savu lēmumu atjauno pilsētas zemes komisija. Likuma «Par zemes reformu Latvijas republikas pilsētās» 4. pantā noteikta domes kompetence. Tas nozīmē, ka dome izskata pārsūdzības kārtībā pilsētas zemes komisijas lēmumus par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, par zemes īpašuma nodošanu īpašumā par samaksu, par kompensāciju, kā arī pieņem attiecīgu lēmumu. Bez tam pilsētas dome piešķir zemi lietošanā, pārdod pašvaldību zemi juridiskām un fiziskām personām, patur savā rīcībā to zemi, kura izmantojama zemes reformas pabeigšanai.

Līdz ar šo izmaiņu spēkā stāšanās brīdī pilsētu pašvaldības pārtrauc zemes piešķiršanu lietošanā fiziskām un juridiskām personām bez bijušo zemes īpašnieku vai viņu mantinieku piekrišanas, izņemot gadījumus, kad zeme ar likumu piešķirama valstij svarīgu objektu celtniecībai.

Ja uz bijušo īpašnieku zemes ir izbūvētas individuālās dzīvojamās mājas vai arī ēkas iegūtas darījumu rezultātā no zemes īpašniekiem vai arī viņu mantiniekiem, tad šo ēku īpašnieki zemi, kura viņiem bija piešķirta pastāvīgā lietošanā, varēja iegūt īpašumā par samaksu, ja bija to pieprasījuši ar savu iesniegumu līdz 1992. gada 20. jūnijam.

Tā bija viena no lielākajām pilsētu problēmām, jo daudzviet, arī Preiļos un Līvānos, dzīvojamo māju īpašnieku lielākā daļa šos iesniegumus nebija savlaicīgi uzrakstījuši. Tas notika tāpēc, ka

nebija pietiekami veikta likuma izskaidrošana par zemes reformu pilsētās. Citur, piemēram, Līvānos šajā ķībelē vainojama bijušā zemes komisijas priekšsēdētāja nolaidība, jo izrādījās, ka cilvēki tomēr bija nākuši ar iesniegumiem.

Izmaiņas likumā tagad paredz, ka zemes reformas laikā MK pēc pašvaldību priekšlikuma var izdot rīkojumu par pieprasījumu iesniegšanas termiņa pagarinājumu konkrētas pašvaldības teritorijā, lai cilvēki tomēr varētu par samaksu iegūt īpašumā to zemes gabaliņu, uz kura uzceltas viņu dzīvojamās mājas vai arī tās iegūtas darījumu rezultātā. Nu gan Preiļu, gan Līvānu iedzīvotājiem nekavējoties ir jāiet uz savu pilsētu zemes komisijām ar saviem lūgumiem, lai pašvaldības tad motivēti varētu prasīt termiņa pagarinājumu. Tas viss ir iedzīvotāju interesēs.

Izmaiņas izdarītas arī likuma 9. pantā, ar kuru noteikts, kādi Latvijas Republikā var būt zemes īpašuma tiesību subjekti. Un tie ir: valsts, ārvalstis, pašvaldības, Latvijas Republikas pilsoņi, kā arī citas personas — saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem un Saeimas apstiprinātajiem starptautiskajiem līgumiem.

Zemes īpašuma tiesības tiek atjaunotas: fiziskajām personām — bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem uz zemes gabaliem, kas tiem piederēja 1940. gada 21. jūlijā; juridiskām personām — bijušajiem zemes īpašniekiem uz tiem zemes gabaliem, kas piederēja 1940. gada 21. jūlijā, kā arī juridiskām personām, ja bijušie zemes īpašnieki ar testamentu novēlējuši tām savus zemes īpašumus.

Vēl 9. pantā uzsvērts, ja zemes īpašuma tiesības 1940. gada 21. jūlijā nebija nostiprinātas zemesgrāmatā, īpašuma tiesības uz noslēgtā zemes nomas vai izpirkuma līguma pamata atzīst tiesa, pārbaudot darījuma likumību, bet zemes izpirkšanas gadījumā — konstatējot pirkuma maksas pilnību vai daļēju iemaksu. Ja īpašuma tiesības atzītas ar tiesas lēmumu, bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki atbrīvojami no valsts nodevas.

Zemesgrāmatu rajona nodaļas priekšnieces L.Mičules stāstījumu pierakstīja Lidija Kirillova

Zināšanas — panākumu ķīla darba tirgū

Panākumus darba tirgū var gūt vienīgi augsti kvalificēti speciālisti ar pietiekami profesionālām iemaņām. Tās var saglabāt tikai ikdienā strādājot konkrētu darbu, tāpēc bezdarbniekiem, kuri nestrādā 9 līdz 12 mēnešus, ir ļoti grūti konkurēt darba tirgū. Tas pats sakāms arī par sievietēm, kurām beidzas bērna kopšanas atvaļinājums.

Šajos gadījumos bez pārkvalifikācijas vai vismaz kvalifikācijas celšanas iztikt ir ļoti grūti. Tāpēc viena no svarīgākajām nodarbinātības dienesta funkcijām ir bezdarbnieku apmācība un pārkvalifikācija. Nodarbinātības valsts dienesta Preiļu nodaļa un Līvānu birojs šogad ir nosūtījuši apmācībai dažādās profesijās vairāk nekā 100 bezdarbnieku.

Visvairāk sagatavots ir zemspiediena katlu kurinātāju. Šo specialitāti ar NVD palīdzību ir apguvuši 46 bezdarbnieki, pārsvārā no rajona pagastiem. Vairāk nekā puse no visiem apmācītajiem bezdarbniekiem kvalifikāciju ir ieguvuši Rīgā.

Tur apmācīti 14 datoru operatori, 5 bilancspējīgi grāmatveži, 5 metinātāji santehniķi.

Pēc statistikas datiem 60% apmācīto bezdarbnieku atrod pastāvīgu darbu, tāpēc NVD apmācības turpinās.

Kā rāda pieredze, darba meklēšanā ir jāievēro vairāki svarīgi principi, jābūt vismaz minimālām zināšanām likumdošanā, jāprot aizpildīt dokumentus un anketas, sarunāties pa tālruni, tāpat jāievēro etiķete un ētikas normas.

Lai apmācītu bezdarbniekus kā rīkoties dažādās situācijās un dotu iemaņas dažādu ar darbiekārtošanu saistīto jautājumu risināšanā, nodarbinātības dienests organizē nedēļas apmācības kursus Līvānos un Preiļos. Pasniedzēji būs no Rīgas firmas «Personāls». Interesentiem pietiek ties NVD Preiļu nodaļā personīgi vai pa tālruni 23100, kā arī NVD Līvānu birojā — tālrunis 43723.

S.Bernāns, NVD Preiļu nodaļas vadītājs

Ko mēs iegūtu un ko zaudētu, ja Latvija iestātos Eiropas Savienībā

Pēdējā laikā dažādi Latvijas politiķi aizvien biežāk sāk runāt par Latvijas iekļaušanu Eiropā jeb pievienošanu Eiropas Savienībai (ES) drīzā nākotnē. Daudzi no mums neizpratnē jautās — vai mums tas ir vajadzīgs. Tikko no vienas savienības ārā, tā atkal otrā iekšā. Vai mēs no tā iegūsim vai zaudēsim?

Jā, tas ir reāls fakts, ka nezināmo, runājot par Latviju Eiropas Savienībā, ir vairāk nekā zināmo. Un tomēr, lai kaut nedaudz radītu skaidrību Eiropas lietās, mēģināšu raksturot situāciju un paanalizēt plusus un minusus, ko mums varētu dot Eiropas Savienība.

Kāpēc Eiropas Savienība (sākotnēji — Eiropas Ekonomiskā Kopiena) tika radīta?

Atgriezīsimies 1957. gada 25. martā, kad Beļģija, Francija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande un VFR parakstīja Eiropas Ekonomiskās Kopienas (EEK) dibināšanas līgumu. XX gadsimta vidū Eiropā izkristalizējās doma, ka nav lietderīgi valstīm vienai no otras norobežot savu tirgu, radot sarežģītu un grūti pārvaramu tirgus aizsardzības sistēmu: augstus muitas tarifus, importa licencēšanas sistēmu, augstāku pārtikas kvalitātes prasību noteikšanu importam nekā pašmāju ražotājam un tā tālāk. Cēlonis šādam secinājumam bija fakts, ka Eiropas valstīm tirgus aizsardzības pasākumi ik gadus izmaksāja aizvien dārgāk, konkurences jēdziens tika izkropļots un vispār — ja visas valstis sāk lietot to pašu tirgus aizsardzības politiku, zūd šīs politikas jēga un lietderība: valsts «iztrumpo» valsti, neradot labumu nevienam.

EEK uzdevums — veidot «kopīgu tirgu», pakāpeniski atceļot ievadomitas un izvedomitas un aprožojuma apjoma ierobežojumus, izveidojot kopīgus muitas tarifus un saskaņotu tirdzniecības politiku attiecībā pret trešajām valstīm; radīt nosacījumus brīvai darbaspēka, kapitāla un pakalpojumu kustībai; realizēt vienotu agrāro politiku un vienotu politiku transporta sfērā; koordinēt ekonomisko, sociālo, valūtas un investīciju politiku.

Šobrīd, atbalstot minēto ideju, par EEK (šodien ES) dalībvalstīm kļuvušas 15 Eiropas valstis; 6 valstīm ir asociētā locekļa statuss: Čehijai, Ungārijai, Polijai, Slovēnijai, Bulgārijai un Rumānijai.

Kurā posmā atrodas Latvija, pievienojoties Eiropas Savienībai

Latvija ir izteikusi savu vēlmi nākotnē kļūt par Eiropas Savienības locekli.

Pirmais solis šajā virzienā ir Latvijas un Eiropas Savienības Brīvās tirdzniecības līgums, kas stājas spēkā 1995. gada 1. janvārī. Tas regulē tirdzniecību abu pušu starpā, nosakot pakāpenisku tirdzniecības režīma liberalizāciju līdz 2000. gadam. Tautā jeb ražotāju starpā šis līgums plašāk zināms ar to, ka Latvijai ir piešķirtas eksporta kvotas uz Eiropas Savienību ar atvieglotiem ievadomitas tarifiem. Diemžēl

jāsecina, ka šo sarakstu nespējam izpildīt, kaut arī tikai dažiem skaitļiem sarakstā ir trīs nulles. Bet cerēsim uz to labāko.

Ja mēs iedziļināmies jēdzienā «likumu tuvināšana» jeb likumdošanas harmonizēšana ar Eiropas Savienību, tad jāsaprot, ka mums ir jāpārskata, jāizlīdzina un jāanalizē visi Latvijā esošie likumi. Tas pats attiecas arī uz turpmāk pieņemamajiem likumiem. Ko tas reāli nozīmē, vislabāk no lauksaimniekiem apzinās pārtikas kvalitātes sistēmā strādājošie. Tās ir simtiem Eiropas direktīvu, kas ir jāizlasa, jāsaprot un jāņem kā paraugs, veidojot attiecīgās Latvijas direktīvas. Pie tam šī likumu harmonizēšana notiks laikā, kad Eiropas Savienībai pašai likumi mainās un tiek harmonizēti ar pasaules pārtikas kvalitātes normām.

Bet, visticamāk, lielākā problēma nebūs jaunu likumu uzrakstīšana, bet gan šo likumu izpilde. Piemēram, pārtikas kvalitātes sfērā. Ja šodien mēs mierīgi varam tirgot pienu uz ielām kannās, tad rīt mēs to nevarēsim, jo nebūs pieļaujamas kvalitātes prasību atlaides pašmāju ražotājiem attiecībā pret ārvalstīm.

Latvija ir noteikusi pārejas periodu līdz 1999. gada 31. decembrim, kurā jāveic likumdošana. Faktiski tas nozīmē sprinta skrējieni 5 gadu garumā — un ne tikai likumu rakstītājiem, bet arī izpildītājiem (viela pārdomātu). Lai nebiedētu, jāatzīmē, šis datums nenozīmē, ka 2000. gadā Latvija būs Eiropas Savienības dalībvalsts. Eiropas eksperti to drīzāk paredz 2005. gadā vai pat vēlāk. Bet kurss tomēr ir uz maksimāli ātrāku integrēšanos Eiropā.

Kādi ir plusi un minusi, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā?

Negatīvie momenti

Kā lielākais minuss jāmin Eiropas Savienības centralizācija un lielā birokrātija. Visi svarīgie saimnieciskie un politiskie lēmumi netiek izņemti tikai nacionālā līmenī katrā valstī, bet gan Eiropas Savienības «sirdī» Briselē, sanākot kopā visām dalībvalstu delegācijām. Lai šis aparāts varētu sekmīgi darboties, Eiropas komisijā ir izveidoti 24 Ģenerāldirektori, kuros simtiem un tūkstošiem ierēdņu dažādās nozarēs jautājumus saskaņo, koordinē un analizē.

Šeit tiešām vietā ir salīdzinājums ar Padomju Savienību un Maskavu. Lielais aparāts lēmumu pieņemšanu padara lēnu un sarežģītu.

Otrs minuss ir tas, ka Eiropas Savienībā ir pārstāvētas valstis gan no Eiropas Ziemeļiem un Dienvidiem, gan Austrumiem un Rietumiem. Tas ir loģiski, ka visām valstīm nevar būt vienādas intereses un mērķi. Ir atšķirības ekonomiskās attīstības ziņā, sociālajā sfērā, klimatiskajos nosacījumos, tautu mentalitātē un tā tālāk. Tādēļ vienotu noteikumu pieņemšana visām valstīm vienlaicīgi ir ļoti apgrūtināta.

Liela nozīme ir arī lielo valstu — Vācijas, Francijas un Anglijas nostājai un zināmam spiedienam. Dažādu jautājumu risi-

nāšanā veidojas koalīcijas, pozīcijas un opozīcijas.

Katrai valstij ir jābūt gatavai uz kompromisu lēmumu pieņemšanu. Sāpīgi ir, ja tas notiek jūtīgajās sfērās, piemēram, lauksaimniecībā.

Trešais minuss ir nosacīta kultūru saplūšana, to veicina gan lielo valstu spēka dominācija, gan valodas nosacījumi. Tāpat darbaspēka brīvā kustība un citi aspekti.

Īpaši svarīgs moments lauksaimniecībai — tā kā muitas tarifi starp Eiropas Savienības valstīm nepastāvēs, pieaug konkurence (sīkāka analīze sekos). Tas nozīmē, ja franču graudi, ievesti Latvijā, maksās lētāk nekā vietējie, mūsu zemniekam būs grūti laiki.

Pozitīvie momenti

Galvenais pozitīvais moments nav saistīts ar ekonomisko attīstību. Tā ir valsts drošība. Ja Latvijai jāizvēlas, vai tuvināties Austrumiem vai Rietumiem, tad jāsecina, ka izvēle nav liela. Mums jāiet uz stabilāko un sakārtotāko sistēmu. Arī palikšana starp diviem «dzimkakmeņiem» nerada drošības sajūtu. To, cik stabila ir demokrātija mūsu Austrumu kaimiņos, man nevajag pierādīt.

Sakārtotība likumdošanā. Mums, kā jaunai valstij, veidojot savu tiesisko bāzi, ļoti svarīgi ir nekļūties un, kā saka, divreiz neizgudrot velosipēdu. Ieejot Eiropā, mūs sagaidīs noteikta kārtība, kuru radījusi simtiem gadu veca demokrātija, nevis stingra autoritāra roka.

Latvija ekonomiski un finansiāli būs neto ieguvēja. Mēs pievienosimies sistēmai ar augstāku ekonomiskās attīstības līmeni un vienkārši runājot, maksāsim Eiropai mazāk, nekā tā maksās mums.

Latvija noteikti iegūs pabalstus no Eiropas Savienības strukturālajiem fondiem, kas paredzēti reģionālo atšķirību mazināšanai, sociālo jautājumu noregulēšanai, lauksaimniecības un citu nozaru struktūrpolitikas jautājumu risināšanai, lauku reģionu attīstības nodrošināšanai.

Ļoti svarīgs ekonomiskais nosacījums lauksaimniekiem būs tas, ka Latvijas tirgū nenokļūs preces ar Eiropas Savienības eksporta subsīdijām. Tas ir — Latvijas zemnieki ar Eiropas zemniekiem konkurēs pēc objektīviem kritērijiem — cenas un kvalitātes.

Latvijas kļūšana par Eiropas Savienības dalībvalsti sekmēs labākas investīciju vides rašanos. Tas piesaistīs ārvalstu investorus, sekmēs modernu tehnoloģiju ieviešanu, nodarbinātības celšanos un tautsaimniecības atveseļošanu vispār.

Kāda ir Eiropas Savienības nostāja pret jaunajām valstīm?

Apgalvojums, ka Eiropas Savienība mēģina valstis «iemānīt» savienībā vai pievilināt tās, ir nepareizs. Katra jaunā valsts pati izvēlas, vai kopējais tirgus tai ir izdevīgs. Piemēram, Šveice un Norvēģija ir atteikušās kļūt par Eiropas Savienības locekļiem. Tas ir saprotams, jo dzīves līmenis šajās valstīs ir augstāks nekā vidēji

Eiropā. Finansiāli, esot savienības locekles, tās būtu neto zaudētājas, jo maksātu vairāk, nekā saņemtu. Protams, tam ir arī citi momenti.

Arī runājot par Baltijas valstīm, Slovēniju un sešām asociētajām valstīm, kuras izteikušas vēlēšanos iekļauties ES, jāatzīst, ka Eiropas Savienība nemaz par to tik ļoti nepriecājas. Eiropa apzinās, ka jaunās valstis tiks tai sajozt jostu ciešāk. Kopējais lauksaimniecības tirgus radīs eiropiešiem lielas problēmas.

Klāt nāktu Polija ar savu produktu apjomu; arī pārējās valstis ir agrāri orientētas un saražo ne tik maz. Tikai pašreizējo 6 asociēto valstu lauksaimniecībā izmantotajam zemju platībai vien ir 70 miljonu hektāru. Lauksaimniecībā nodarbināto procentus jaunajās valstīs ir daudz augstāks nekā vecajā Eiropā, turpretī cenu līmenis ir salīdzinoši zemāks. Tas pamatoti rada draudus Eiropas Savienības zemniekiem.

Visstrīdīgākais ir jautājums — vai Eiropas Savienība spēs jaunuzņemtajām valstīm piemērot esošo lauksaimniecības politiku (CAP) ar lielām vietējā un eksporta subsīdijām pilnībā vai tikai daļēji. Eiropas Savienības Lauksaimniecības komisārs Francs Fišlers ir pārliecināts, ka Kopējā lauksaimniecības politika (CAP) pilnīgi spēs eksistēt esošajā formā arī pēc Eiropas Savienības paplašināšanas, un ir pāragri iebiedēt Eiropas Savienības iedzīvotājus ar domu, ka paplašināšanās varētu nozīmēt subsīdiju likvidēšanu.

Valda arī citi viedokļi, piemēram, lauksaimniecības tirgu nodalīt starp vecajām un jaunajām Eiropas Savienības valstīm. Te uzreiz jāsecina, ka rodas virkne problēmu. Protams, šādā situācijā nevar būt runas par vienotu tirgu, godīgu konkurenci un labumiem, ko no tās var iegūt. Šāds stāvoklis liktu veidot sarežģītu robežu kontroles sistēmu, kā arī radītu nevienlīdzību abu pušu starpā, kas ir pretrunā ar pašas Eiropas Savienības līgumu. Faktiski problēma netiktu atrisināta, tā samiltu vēl vairāk.

Reāli Eiropas Savienība tikai pašlaik sāk domāt šajā virzienā — kā «paciest» jaunās valstis un noregulēt pieaugošo lauksaimniecības tirgu. Šodien no 15 valstu Eiropas Savienības budžeta 49,3% veido finansiālais ieguldījums lauksaimniecībā vai 37,5 miljardi ECU. Izdevumi 1996. gadā salīdzinājumā ar 1995. gadu pieaugs par 10,5% un sasniegs 40,8 miljardus ECU.

Vai, uzņemot jaunās valstis, kuru budžets ir daudz nabadzīgāks, Eiropas Savienība varēs turpināt lauksaimniecības subsīdēšanu tādā pašā apjomā kā līdz šim? Atbildi uz šo jautājumu varēs sagaidīt tikai tuvākā vai tālākā nākotnē.

Neskatoties uz šo un citiem nezināmajiem, nosakot valsts attīstības kursu, mums tomēr nepieciešama izvēle situācijā, kad reāli izvēles nemaz nav.

Māris Sprindžuks,
Zemkopības ministrijas
Ārējo sakaru departamenta
direktora vietnieks

Nodokļu problēmu risinājumi

Pašlaik pie nesakārtotības likumdošanā, kā arī pie pārāk augstiem nodokļiem uzņēmēji cenšas atrast dažādus paņēmienus, lai izvairītos no nodokļu maksāšanas vai arī slēptu savus ieņēmumus ar dubultās grāmatvedības palīdzību, un tas traucē viņiem ar pilnu atdevi vēltīt spēkus uzņēmuma attīstīšanai, jaunu sarkaru nodibināšanai.

Taču ir veidi, kā dažos gadījumos var likumīgi samazināt nodokļus, dzēst tos vai pagarināt to maksāšanas termiņus (īpaši tas attiecas uz uzņēmumiem, kurus privatizēs vai kuri ir privatizēti un kas darbojušies ar lieliem parādiem, taču pie šī jautājuma atgriezīsimies citreiz).

Daudzi uzņēmumi ir uzkrājuši līdzekļus un grib tos mērķtiecīgi ieguldīt uzņēmuma pamatlīdzekļos, kurus bieži vien visizdevīgāk iepirkt ārpus Latvijas, bet uz robežas viņi saskaras ar problēmām, kas saistītas ar pievienotās vērtības nodokļa maksāšanu. Ministru kabinets 1995. gada 1. aprīlī pieņēma Noteikumus Nr.96 «Noteikumi par kārtību, kādā maksājams pievienotās vērtības nodoklis par ievadamajiem pamatlīdzekļiem», kuri tika izdoti saskaņā ar likumu «Par pievienotās vērtības nodokli» (pieņemts 1995. gada 9. martā) 6. pantu, kurš nosaka, kādus pakalpojumus neapliek ar pievienotās vērtības nodokli.

Minēto noteikumu 1. pants nosaka, ka ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona, kura ievēd Latvijas Republikā ražošanas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai un izpirkuma nomas operāciju veikšanai nepieciešamos pamatlīdzekļus, ir tiesīga pievienotās vērtības nodokli uz valsts robežas nemaksāt, ja minētā persona muitas iestādēs uzrāda Valsts ieņēmuma dienesta (VID) apstiprinātu (paraksts, zīmogs) izziņu, kas apliecina, ka ievēdējs (importētājs) ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona, kurai nav pievienotās vērtības nodokļa parāda, un ka aprēķinātā pievienotās vērtības nodokļa summa ir ņemta uzskaitē.

Izpirkuma noma (līzings) — persona, piemēram, ar bankas starpniecību (pašlaik ar šādām līzingu operācijām LR nodarbojas tikai dažas bankas (Parekss Banka, Unibanka, Land banka)) iegādājas kādu līzingu priekšmetu, piemēram, kokapstrādes iekārtu, kuru nopērk banka, bet līzingu ņemējs par šo pakalpojumu bankai maksā līzingu %, kā arī atmaksā aizdevuma summu, un par kokapstrādes iekārtu īpašnieku paliek tikai tad, kad ir pilnīgi norēķinājies ar banku.

Personām, kuras šādā veidā vēlēšies atbrīvoties no pievienotās vērtības nodokļa maksājumiem, ir jārikojas sekojošā kārtībā:

1. no VID jāizņem izziņa, ka esat ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona, kurai nav pievienotās vērtības nodokļa parādu, un ka aprēķināmā summa ir ņemta uzskaitē;

2. ievēdot pamatlīdzekļus, uz muitas robežas jāpaņem neapzīmogota muitas kravas deklarācija;

3. iepriekš minētā deklarācija jāiesniedz VID;

4. šis pievienotās vērtības nodoklis grāmatvedībā jāreģistrē kā pievienotās vērtības nodokļa nosacīts parāds ar samaksas termiņu — 30 dienas no tās dienas, kad pievienotās vērtības nodokļa summa ņemta VID uzskaitē.

Pievienotās vērtības nodokļa nosacītais parāds netiek dzēsts un tiek iekasēts likumā «Par pievienotās vērtības nodokli» noteiktajā kārtībā šādos gadījumos:

1. ja apzīmogotā muitas kravas deklarācija netiek iesniegta 30 dienu laikā no tās dienas, kad pievienotās vērtības nodokļa summa tika ņemta VID uzskaitē;

2. ja ir ievēsti tādi pamatlīdzekļi, kuru analogi (atbilstīgi Ekonomikas ministrijas apstiprinātam sarakstam) tiek ražoti Latvijas Republikā vai kuru ievēšana var radīt konkurences izkropļojumus.

Normunds Patmalnieks,
LU Juridiskās fakultātes students

Mārtiņdienas

Keramīkis Pēteris Gailums no Rēzeknes.

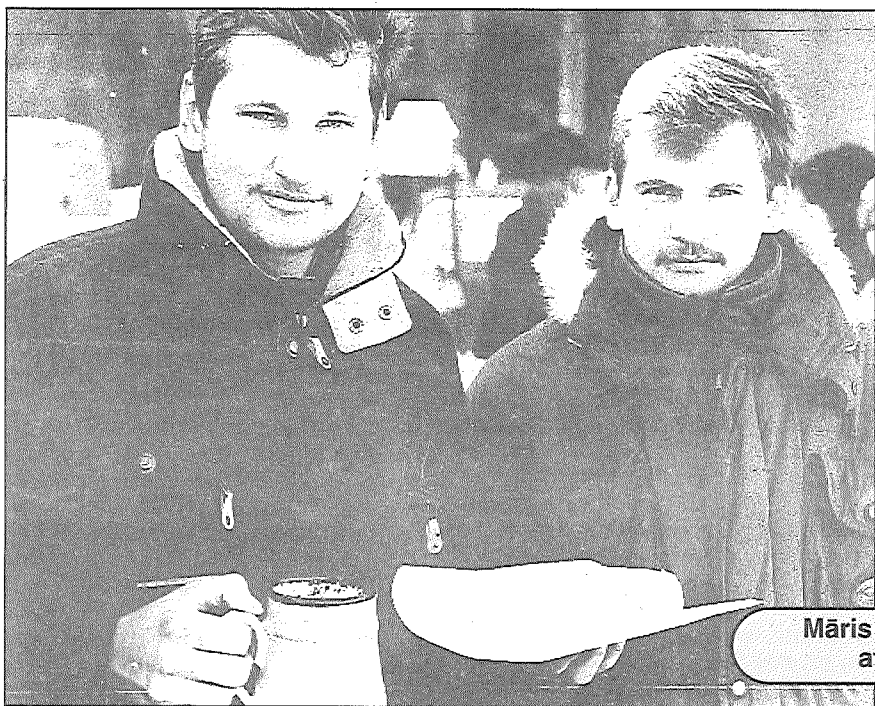
Eleonora Velika piedāvāja dekorus.

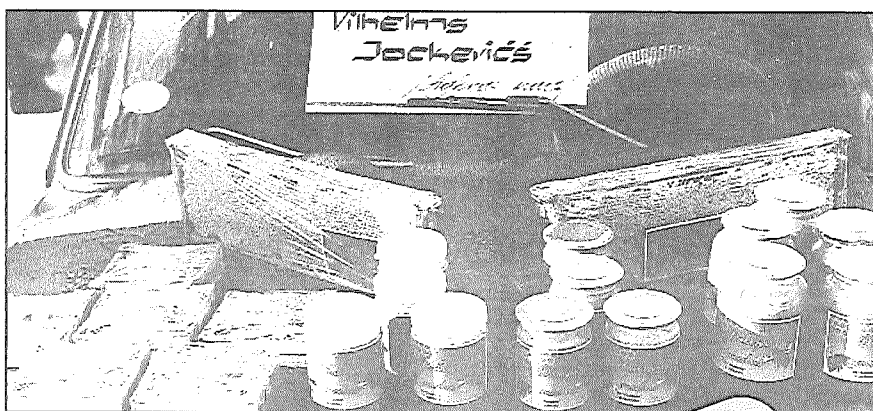
Agloniēši teradās ar pinumiem.

Silta tēja no smaidīgas saimnieces rokām sildīja lieliski.

Māris un Raimonds Zalāni bija atveduši sieru un alu.

V. Jackevičs no Aglonas kā parasti uz tirgu brauc ar medu.

Visiem labi, visiem labi mana tēva zemītē...

▼ Latviešiem ir daudz jauku tradīciju. Viena no tām — Mārtiņdienas svinēšana, kad galdā liek zoss cepeti, kad no jaunās ražas miežiem saimnieks brūvē alu, kad lauku darbi padarīti un var aplēst paveikto.

Tad zemnieki brauc uz tirgu. Labam saimniekam allaž ir ko pārdot, ar ko pa-dižoties citu vīru pulkā. Gan ar dārzā izaudzēto, gan ar paša rokām darinātiem lauksaimniecības rīkiem un dekoratīviem izstrādājumiem zemnieka sētai.

Tā notika arī šoruden Preiļos. Pēc rajona lauksaimniecības departamenta iniciatīvas, ar sponsoru — rajona padomes, SIA «Agroapgāde», akciju sabiedrības «Preiļu siers», agrofirmas «Turība», kooperatīvo sabiedrību savienības līdzdalību bija sarīkots tirgus un uz Preiļiem aicināti zemnieki. Mārtiņdienas tirgū, kas itin labi izvietojās laukumā pie rajona padomes, netrūka ne pārtikas preču, ne rūpniecības izstrādājumu zemniekiem, ne labas mūzikas, ne loterijas un balvu. Tiesa, zemnieki, kuri šurp bija mērojuši tālāku ceļu, izteica bažas par pilsētas pircēju plānājiem naudas maciņiem, jo daudzas medus burkas, sviests un siers, pat neiztukšota alus mucīņa no Mārtiņdienas tirgus Preiļos bija jāved pilna uz mājām atpakaļ. Tomēr vismazāk pircēju bija

no laukiem.

Spēleja Jēkabpils puses muzikanti, tirgus rīkotāju balvas saņēma gan lielais, gan mazais Mārtiņi, sponsori.

Bet nu par tiem, kuri bija braukuši tirgoties.

Akciju sabiedrība «Preiļu siers» bija atvedusi gan savu produkciju, gan «Mūdernieku» dziesmas, kas skanēja tirgus laukumā. Plašs pārtikas produktu klāsts: konditorijas izstrādājumi, maize, desas, kūpinājumi bija kooperatīvo sabiedrību savienības «Turība» paviljonos. Pircēju uzmanību piesaistīja arī akciju sabiedrības «Elektra» Livānu ceha piedāvātās preces. Siltas trušādas ausaines, cimdi, vestītes, puskažociņi un citi kažokādu izstrādājumi bija pa prātam un pa kabatām gan pilsētniekiem, gan lauciniekiem. Ceha vadītāja Valentīna Švirkste pastāstīja:

— Pieprasījums pēc mūsu ražojumiem ir liels. Laikam tāpēc, ka ikdienā uz Preiļiem savu preci pārdot nevedam, jo priekšniecība to neatļauj darīt. Cepures, cimdi, mašīnu pārklāji, puskažociņi — tas viss no trušādas un aitādas kažokādu atgriezumiem, kurus mūsu šuvējas sašuj un tad darina siltas un izskatīgas lietas. Arī samērā lētas. Piemēram, cimdi ar trušādas vai aitādas oderi maksā Ls 1,50, trušādas vestīte — Ls 7,10, puskažociņš — Ls 45.

Aglonas pagasta biteniekam Vilhel-

mam Jackevičam pajautāju, cik čalkas medus nesējas šovasar bija viņa dravā, jo zemnieku saimniecība «Vecozoli» Mārtiņdienas tirgū piedāvāja dravniecības produkciju.

— Medus ienesums bija nedaudz mazāks kā pērn, kad bija īsta medus vasara, taču žēloties nevaru. Manā dravā ir 70 saimes. Par bitenieku strādāju jau 30 gadus. Agrāk paju sabiedrībā «Aglonā», bet tagad esmu savas dravas saimnieks. Vislielākā bitenieku problēma ir medus realizācija, lai gūtu peļņu un atmaksātos dravas apsaimniekošana. Cilvēkiem maz naudas, tāpēc pircēju nav daudz arī šodien. Pārsvārā medu pārdodu uz vietas: pārķ kaimiņi, paziņas, tirgoju augstā, kad Aglonā daudz cilvēku. Bez bitēm nedaudz audzējam arī kāpostus. Zemniekam jāražo tas, ko kaut cik reāli var pārdot. Gaudi, lopbarība — tas viss savas saimniecības vajadzībām.

Saunas pagasta zemnieks Māris Zalāns uz Mārtiņdienas tirgu bija atvedis dažādu zemniekam tik raksturīgu produkciju. Par to stāsta pats Māris:

— Mūsu zemnieku saimniecības specializācija ir gan piena lopkopība, gan sēklas graudu audzēšana. Šovasar izaudzējām 16 tonnas sēklas graudu. Pienu pārdodam akciju sabiedrībai «Preiļu siers», jo tas ir izdevīgāk, nekā mājās apstākļos ražot sviestu, krējumu,

sieru un to pārdot tirgū. Bet Mārtiņdienas tirgum mēs esam atveduši dažādu zemnieku sētai raksturīgu produkciju — graudus, sviestu, alu. Alu brūvējam tieši Mārtiņiem. Tas ir varen garšīgs, taču laikam vēsais laiks nerossina to pirk.

Antons Kokorīts no Upmalas pagasta «Vecozoli» mājām uz tirgu bija atvedis zirgu lokus. Viņš sacīja:

— Žēl, ka tirgū ir tik maz laucinieku. Mani darinājumi — loki, izkopts rokurti domāti tieši zemnieku sētai, bet pilsētniekiem mazāk nepieciešami. Ar lauksaimniekiem nepieciešamo rīku izgatavošanu nodarbojos sen. Kolhozu laikos bija lielāks pasūtījums. Mārtiņdienas tirgū esmu pirmoreiz...

Vēl bija daudz tirgotāju no citiem — tuvākiem un tālākiem novadiem. Rēzeknes keramiķi, maizes tirgotājs pat no Ogres bija šurp atbraucis, bet brūnās dējējvistas pat no Bauskas šurp atvestas. Par pašu māju tirgotājiem nemaz nerunājam... Un tomēr tirgū bija maz zemnieku. Varbūt agrais Mārtiņrīta sals nobaidīja, varbūt nebija ticības, ka lauksaimniecības produkciju varēs iztirgot.

Bet tie, kuri atbrauca, sacīja, ka šādu tirgu, kas jau kļuvis tradicionāls un ir sava veida lauksaimniecības produkcijas ražojumu izstāde, noteikti vajadzētu arī uz nākamajiem Mārtiņiem.

A. Iljina

tirgus Preiļos

Saldskābās maizes klaipiņi atvazināti no Ogres rajona Ciemupes.

Stanislava Geidas koka darinājumi bija ļoti krāšņi.

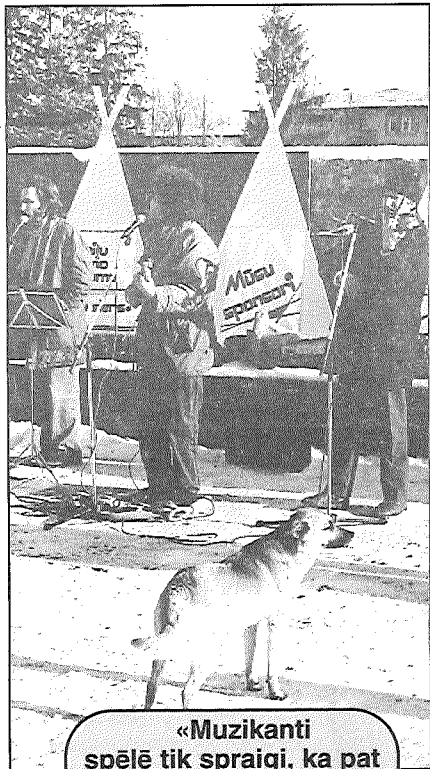
Neizpalika arī bez «Preiļu siera» produkcijas.

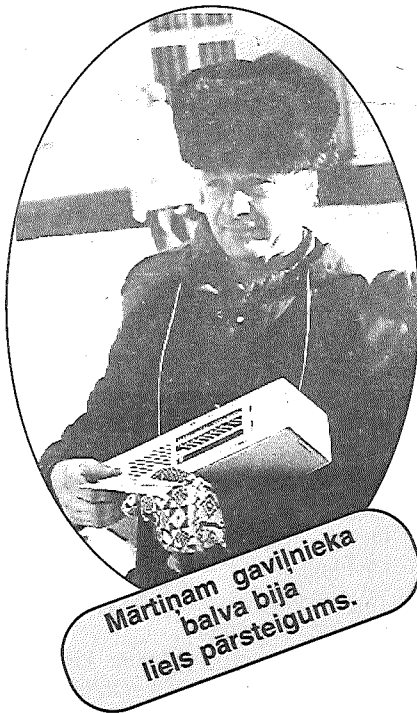
Tautas studijas «Dubna» rokdarbnieces piedāvāja aizkarus.

Veras Bindares pinumi priecēja katru tirgus apmeklētāju.

«Muzikanti spēlēja tik spraigi, ka pat man gribas dziedāt».

Mārtiņam gaviļnieka balva bija liels pārsteigums.

Derīgs pirkums.

Netiešas investīcijas Latvijas lauksaimniecībai un jauna grāmata Latvijas lopkopējiem

Pagājušo divu gadu laikā Amerikas Savienoto Valstu kompānija Land O'Lakes, kas ir pazīstama visā pasaulē ar saviem augstas kvalitātes piena produktiem, organizēja apmācību un tehniskās palīdzības programmu Latvijā, kura tika finansēta, izmantojot ASV Starptautiskās attīstības aģentūras (USAID) piešķirtos līdzekļus. Land O'Lakes Starptautiskās attīstības nodaļa vairāk nekā 30 pasaules valstīs strādā ar agrobiznesa un piena lopu ēdināšanas sistēmu projektiem. Šīs programmas ietver sevī dažādas praktiskas apmācības zemniekiem un speciālistiem.

Mīnētās programmas ietvaros Land

O'Lakes sadarbībā ar Latvijas lopkopības speciālistiem noorganizēja apmācības piena lopkopībā. Land O'Lakes sadarbojās ar Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju centru (LLKC), kas koordinēja mācību kursus, uzaicinot uz tiem zemniekus un lauksaimniecības konsultantus. Kursu vadīšanā kā lektori piedalījās gan Amerikas Savienoto Valstu praktizējošie speciālisti, gan prof. J.Neilands no Latvijas Lopkopības un veterinārijas ZPI «Sīgra».

Lielu atbalstu Land O'Lakes sniedza Latvijas Kazu audzētāju apvienībai, kas divos gados ir izveidojusies par aktīvu kazkopības organizāciju, apvienojot vairāk nekā 130 biedru.

Pēdējais darbs, ko Land O'Lakes vei-

ca Latvijā, izmantojot ASV Starptautiskās attīstības aģentūras finansējumu, ir prof. J.Neilanda grāmata «Teļu audzēšana» publicēšana. Grāmatā sniegti padomi, kā izaudzēt labu piena govi vai nobarojamo bullīti, sevišķu vērību pievēršot grūsnu govju kopšanai un jaundzimušo teļu pareizai ēdināšanai un turēšanai. Sniegta plašāk izplatīto slimību profilakses un ārstēšanas pasākumu raksturojums. Šī grāmata ir izmantojama gan kā mācību līdzeklis, gan kā praktiska rokasgrāmata ikvienam lauksaimniekam.

Land O'Lakes un LLKC savstarpējā vienošanās paredz, ka grāmatas realizācijā iegūtā nauda tiks ieskaitīta Latvijas Zemnieku izglītības fondā (LZIF),

kas ir uzņēmies grāmatas izplatīšanu ar rajonu lauksaimniecības konsultāciju biroju starpniecību. No grāmatas tirdzniecības iegūtie līdzekļi tiks ieskaitīti LZIF kontā un atbilstoši fonda statūtiem tiks paredzēti zemniekiem nepieciešamās informatīvās un mācību literatūras izdošanai.

Zemnieki, pērkot šo grāmatu, apliecinās savu vēlēšanos arī turpmāk saņemt jaunu, izglītojošu informāciju lauksaimniecībā. Jautāt pēc J.Neilanda grāmatas «Teļu ēdināšana» ikviens lauksaimnieks var sava rajona lauksaimniecības konsultāciju birojā.

Aigars Grinbergs,
Latvijas Zemnieku izglītības
fonda prezidents

Konference par Latgales pagātņi, tagadni un nākotni

Balvos 3. un 4. novembrī notika Daugavpils Pētniecības institūta IV zinātniskā konference par Latgales pagātņi, tagadni un nākotni, kurā pirmoreiz bija izveidota reliģijas jautājumu darba grupa, kuru vadīja šo rindu autors.

Tika nolasīti 6 referāti, kaut bija pieņemti 5. Pirmais uzstājās Viļakas dekanš P.Vilcāns ar referātu par divu Balvu rajonā dzimušu bīskapu V.Zondaka un K.Dubļinska dzīvi, darbību un ciešanu ceļu.

Ļoti vērtīgs bija tautas mākslinieka A.Rancāna referāts par krucifiksiem Latgales ainavā.

Pārskatu par Balvu luterāņu draudzi un pārējām draudzēm Ziemeļlatgalē sniedza mācītājs E.Alpe.

Teicami sagatavots bija studentes I.Culinskas pārskats par Dievmātes baznīcu Daugavpilī.

Pēdējie 2 referāti skāra Balvu katoļu baznīcas 200 gadu vēsturi un Balvu rajona baznīcu arhitektūru.

Savos referātos runātāji izteica vairākus priekšlikumus, kuru īstenošanā varētu piedalīties Daugavpils Pētniecības institūts, dažādas firmas un mecenāti.

1. Dekans P.Vilcāns izteica priekšlikumu saglabāt abu minēto bīskapu piemiņu, izveidojot piemiņas plāksnes un muzeju Viļakā.

Balvu draudzē un rajonā ir darbojušies daudzi izcili garīdznieki, kā arī rajonā dzimuši un auguši garīgā darba veicēji.

2. A.Rancāns aicināja atjaunot krucifiksus Latgalē. To atjaunošana pašlaik norit ļoti gausi. Bez tam viņš lūdz palīdzēt izdot monogrāfiju par krucifiksiem Latgalē. Tā ir sagatavota, bet trūkst līdzekļu izdošanai.

3. Mācītājs E.Alpe aicināja palīdzēt atjaunot luterāņu dievnamus Ziemeļlatgalē, jo 50 okupācijas gadi ir atstājuši

smagu mantojumu dievnamos un cilvēku dvēselēs.

4. I.Culinska, pieminot Daugavpils Dievmātes baznīcu, izteica cerību, ka šis dievnams arī turpmāk tiks saglabāts un uzturēts pienācīgā kārtībā.

5. Solvita Dokāne, studente, runājot par Balvu katoļu baznīcu, atzīmēja, ka 1997. gadā būs Balvu baznīcas 200 gadu jubileja, kurai jau draudze sākusī gatavoties, un prāvesta J.Bartuļa priekšlikumu par jauna dievnama celšanu Balvos.

6. Referātā par Balvu rajona baznīcu arhitektūru izskanēja doma, ka vēl vajadzīgs daudz līdzekļu, lai atjaunotu vairākas baznīcas un kapu kapliņas. Vēl jāinventarizē visas kulta celtnes, kapliņas un krucifiksi, kā arī ievērojama personu atdusas vietas.

Šī bija pirmā tāda veida konference. Balvu rajonam tas bija liels notikums. Mūsdienās ar milzīgu spēku no jauna parādās kultūras un reliģijas nesaraucamā saistība. Reliģija tika skarta pedagogijas, skolu vēstures un izglītības darba grupā, tāpat kultūrvēstures darba grupā, vēstures un citās grupās.

Bija patīkami vērot, ka reliģijas un kultūras vēstures vaicājumus sākusī risināt un pētīt jaunatne. Grūtības sagādāja viņiem daudz arhīvu pētīšana, jo ne visi atrodas Latvijā, sevišķi Ziemeļlatgales arhīvs atrodas tagadējā Pitalovā (kādreiz Abrene), jo līdz II pasaules karam Ziemeļlatgale bija Jaunlatgales apriņķis ar galveno pilsētu Abreni. Pēc II pasaules kara Abrene bija rajona pilsēta.

Cerēsim, ka pēc gada konference notiks Ludzā vai Preiļos. Jau laikus gatavosimies, lai atklātu sen aizmirsto un pienācīgi izvērtētu tagadējo.

A.Budže,
Tilžas prāvests

Revelīts — arī Līvānos

Revelīts, plašāk pazīstams ar nosaukumu «zole», ir populāra ķēršu spēle. Tā pieder tā saucamo intelektuālo ķēršu spēļu grupai: šeit atšķirībā, piemēram, no acītes, spēles rezultāts lielā mērā atkarīgs no spēlētāja prasmes loģiski domāt, aprēķināt, spēlēt komandā.

Revelīta turnīri pēdējā laikā kļūst arvien populārāki. Iespējams, ne visai tālā nākotnē varētu notikt arī valsts čempionāts. Vairāki oficiāli revelīta turnīri jau ir notikuši Cēsīs un Gulbenē. Spēcīgi šīs spēles lietpratēji ir arī Madonas un Alūksnes rajonā.

Lai popularizētu šo spēli arī mūsu apvidū un noskaidrotu spēcīgākos spēlētājus, tiek organizēts Līvānu atklātais revelīta čempionāts, kurā aicināti piedalīties visi interesenti neatkarīgi no dzīves vietas. Sacensības notiks saskaņā ar starptautiski atzītiem revelīta noteikumiem pēc Šve-

ces sistēmas 5 kārtās. Kārtas ilgums — 7 riņķi, viens riņķis — 3 partijas. Uzvarētājus noteiks pēc iegūto punktu summas visās kārtās.

Sacensības tiek organizētas pēc pašfinansēšanās principa, tādēļ noteikta dalības maksa — 10 latī. 60-70% (atkarībā no dalībnieku skaita) no dalības maksām veido balvu fondu.

Ar pārējo iemaksu daļu tiks segti organizatoriskie izdevumi.

Sacensības notiks Līvānu kinoteātrī «Atpūta» šī gada 2. decembrī plkst. 11.00, dalībnieku reģistrācija no plkst. 10.30. Orientējošais sacensību ilgums — 6 stundas.

Lai varētu noteikt aptuveno dalībnieku skaitu, organizētāji lūdz dalībniekus pieteikties līdz 29. novembrim piezvanot vakaros pa telefonu Līvāni 43417.

Ilgonis Sņiķers

Nebēdāriet, ja nedzirdat

Par jūsu labu «dzirdīgo draugu» var kļūt laikraksts Latvijas nedzirdīgajiem cilvēkiem — «Kopsoli». Tajā varēsiet izlasīt daudz ko noderīgu, bet galvenais — par to, ka dzirdes zaudējums nav šķērslis interesantai, pilnvērtīgai dzīvei.

Kā bez maksas dabūt labu dzirdes aparātu, kur to saremontēt, saņemt speciālista konsultāciju?

Kurp doties brīvā laikā, lai atrastu domubiedrus, iesaistītos izglītības, atpūtas un sporta

pasākumos, kolektīvos,ursos un pulciņos? Kas notiek Latvijā un ārzemēs nedzirdīgo pasaulē? Kur bijuši, kādos pasākumos piedalījušies cilvēki ar dzirdes traucējumiem?

Par to visu uzzināsi laikrakstā «Kopsoli», pasūtot to pastā (indekss 1012, abonēšanas maksa gadā — Ls 1,68). Ar labu draugu vieglāk dzīvot šai pasaulē, un «Kopsoli» grib jums par tādu būt.

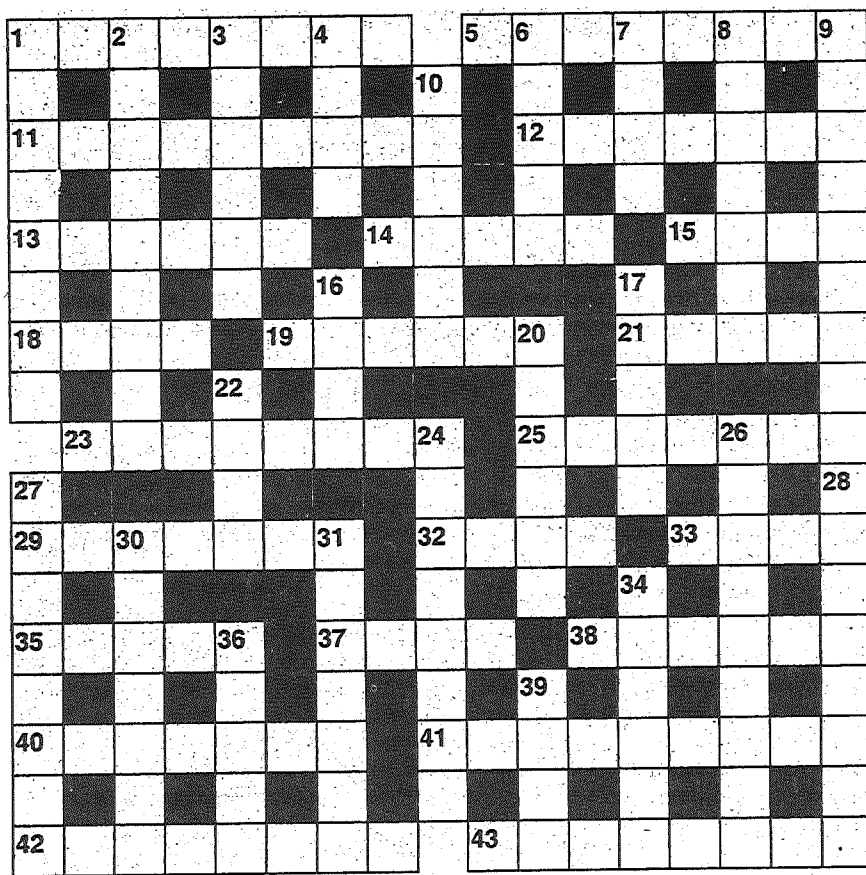
Iļze Kopmane,
galvenā redaktore

Kļūdu labojums

«Novadnieka» 11. novembra numurā ievietotajā rakstā «Naturalizācija — uzņemšana pilsonībā» pareizi jābūt: «Pensionārus un otrs grupas invalidus no valsts nodevas 15 (nevis 25, kā publicēts) latu apjomā var atbrīvot, balstoties uz pašvaldības vai sociālās apdrošināšanas pārvaldes atzinumu par maznodrošinātās personas statusa piešķiršanu.»

15. novembra numurā informācijā «Apspriedās rajona mediķi» pareizi jābūt: «Bezpeļņas uzņēmums «Aglonas lauku slimnīca» jau saņēmis vieglo automašīnu «Nīva».

Krustvārdu mīklu konkursa 4. uzdevums

Horizontāli

1. Tārņu dzimtas purva putns. 5. Līgums starp valstīm par apmaiņšanos ar ciemtniekiem vai karagūstekņiem. 11. Krievijas ārlietu ministrs 1900.—1906. gadā (1845-1907). 12. Ilgs laika posms. 13. Vēršu cīņas dalībnieks. 14. Dionīsa un viņa pavadoņu zizlis (grieķu mitoloģijā). 15. Smaguma spēka paātrinājuma vienība. 18. Saprast, aptvert. 19. Tumši zeltains vīnogu deserta vīns. 21. Ūdensputns. 23. Sakrālā celtnes Mezopotāmijā. 25. Nobarojies. 29. Darbības vārda laika forma sanskritā, sengrieķu, senslavu u.c. valodās. 32. Nelietpratīgs, nezinošs cilvēks. 33. Sašaurinājums medību bises stobra galā. 35. Īpaši veidots aizsargslānis (kā) iekšpusē. 37. Celtnes sānsienu pagarinājumi galv. fasādes vai aizmugures pusē (antikajā arhitektūrā). 38. Sudrabs vara, niķeļa un cinka sakausējums. 40. Ārišķīgi pārspīlēti. 41. Īpašā veidā piegriezti gari svārkī. 42. Vēja zivtiņas. 43. Tēlu grupa (daiļliteratūrā, tēlotājā mākslā).

Vertikāli

1. Sena zeme Mazāzijas centrālajā daļā. 2. Nīderlandes kalvinistu reliģiski politisks grupējums 17. gs. sākumā. 3. Ukrainu rakstnieks (1892-1941). 4. Pilsēta, pie kuras kaujās pirmoreiz tika lietoti ķīmiskie ieroči. 6. Homēra laika sengrieķu dziesminieks. 7. Mantija. 8. Baltu tautība. 9. Vēsturiski soda rīki. 10. Senās Romas kolonija. 16. Augstāko militārpersonu un civilo augstmaņu goda tituls dažās musulmaņu valstīs. 17. Viegli skaldāms (par kokiem, malku). 20. Leģendārs Atēnu valdnieks. 22. Īpaši pagatavots steķis (kā novietošanai). 24. Liels, atsevišķi iedarināts briljants. 26. Viduslaiku juristi, kas izskaidroja seno romiešu civiltiesības. 27. Piekraustes flote. 28. Viena no ievērojamākajām sievietēm Senajās Atēnās (ap. 470. p.m.ē.-m.g. n.e.). 30. Sauss auglis. 31. Populācijas dzīvesvieta, kurā ir tādu vides faktoru komplekss, kas nodrošina populācijas ipatņu eksistenci un attīstību. 34. Laterna raktuves apgaismošanai. 36. Uzdevums šaha vai dambretes spēlē. 39. Upe Eiropā.

2. uzdevuma atrisinājums

Horizontāli

6. Monokrātija. 8. Brača. 9. Līvis. 11. Žesti. 12. Plene. 13. Pilāri. 15. Ratene. 16. Fēnikss. 17. Sasuna. 20. Treijs. 22. Usvjati. 23. Alepa. 24. Miklene. 25. Cilnis. 27. Svīest. 30. Koijots. 33. Hermas. 34. Ieauts. 35. Apala. 36. Mudās. 37. Sāņus. 38. Kusls. 39. Tautogramma.

Vertikāli

1. Imažisms. 2. Portjē. 3. Stelts. 4. Valeriji. 5. Banānas. 7. Svētgā. 8. Brīvmākslinieks. 10. Sentimentālisms. 14. Vivisekcija. 18. Alani. 19. Amats. 20. Traps. 21. Jukas. 25. Cirmeņi. 26. Lapsaste. 28. Etniskas. 31. Oblāta. 32. Tsugas.

Apstiprināti dzīvokļu novērtēšanas noteikumi

Nosakot dzīvojamo māju un dzīvokļu privatizācijas vērtību, tiks ņemtas vērā dzīvokļa celtniecības izmaksas 1992. gada cenās, kapitālā remonta izmaksas (ja tāds ir bijis), inženieraprīkojuma (ūdensapgāde, gāze, kanalizācija, apkure, elektroinstalācija, lifts u.c.) ierīkošanas izmaksas, ēkas nolietojuma pakāpe, dzīvokļa izvietojums ēkā, zemes vērtība, iedzīvotāju pirkspēja un bezdarba līmenis rajonā.

Ēku celtniecības izmaksas 1992. gada cenās ir no 36 līdz 60 latiem par kvadrātmetru, inženieraprīkojuma izmaksas atkarībā no mājas labiekārtošanas pakāpes viena kvadrātmetra cenu var paaugstināt par 5 līdz 11 latiem. Savukārt ēku nolietojuma pakāpe padara to lētāku — noteikumos paredzētais ēku kalpošanas laiks ir no 50 (koka mājām) līdz 150 gadu (mūra vai lielpaneļu ēkas, kuru sienas ir biežākas par 51 centimetru).

Ēkām, kuras nokalpojušas desmit un vairāk gadus, nosakot privatizācijas cenu, tiks piemērots vērtību pazeminošs koefi-

cients. Piemēram, ja ēka nokalpojusi ceturto daļu no paredzētā laika, arī privatizācijas cenu samazinās par 25 līdz 30 procentiem, ja ēka nokalpojusi pusi termiņa — privatizācijas cenu samazinās aptuveni par 40 procentiem, bet mājām, kuru vecums jau sasniedzis vai pārsniedzis noteikumos paredzēto ekspluatācijas laiku, vērtība tiks samazināta divdesmitkārtīgi.

Privatizācijas objekta vērtībā iekļaus arī mājai piesaistītā zemes gabala vērtību. Viendzīvokļa mājām tā būs jāapmaksā ēkas privatizētājam, bet daudzdzīvokļu māju iemītniekiem — proporcionāli privatizējamā dzīvokļa lielumam.

Uz valsts vai pašvaldību zemes esošo ēku privatizētāji iegūs zemi īpašumā, bet uz privātpašnieku zemes esošo ēku un dzīvokļu privatizētājiem tiks nodrošinātas zemes normas tiesības uz 99 gadiem. Norēķināties gan par ēkām, gan zemi varēs ar privatizācijas sertifikātiem.

«Lauku Avīze»

«Mikrofona» mūzikas ziņas

♦ No turnejas pa ASV atgriezies Laima Vaikule. Atgādinām, ka Laimas Vaicules koncertturnēja sākās 1. oktobrī ar ļoti labi apmeklētu koncertu vienā no prestižākajām ASV koncertzālēm — Ņujorkas Carnegie Hall. Laima Vaikule ir pirmā dziedātāja no bijušās Padomju Savienības, kura uzstājusies šai koncertzālē.

Koncertturnejā Laimu Vaikuli pavādīja mūziķi Aivars Hermanis, Vilnis Krieviņš, Raimonds Macats, Jolanta Gulbe, kā arī vairāki Laimas grupas dalībnieki no Krievijas un Vācijas. Aivars Hermanis ir apsolījis sagādāt videomateriālus par šo turneju. Ar tiem jums būs iespēja iepazīties kādā no tuvākajām «Mikrofona nakts programmām».

♦ Sērijā «Mikrofons bērniem» klajā nākusi jauna audiokasete — «Dzied bērnu popgrupa «Fledermausi». Šo kaseti klausoties, jūsu bērni būs ar kājām gaisā.

♦ Sērija «Mikrofons bērniem» sagatavošanā atrodas grupas «Saulēniņi» pirmā kasete «Robinsons un citi».

♦ Jau ilgāku laiku sagatavošanā atrodas populārā dueta «Divi» solista Gata Stūrnika soloalbums «Vienatnē». Par prieku visiem Gata Stūrnika faniem, «Mikrofons» beidzot šo albumu ir laidis klajā. Cerēsim, ka visiem, kam patīka Gatis Stūrnieks duetā, viņš patīks arī viens pats.

♦ Pilnībā tiks pabeigts darbs pie Māras Zālītes un Raimonda Paula mūzikla pēc Hansa Kristiana Andersena pasakas «Meža Gulbji» motīviem. Albumā galvenās lomas iedziedājuši Igo un Sonora Kalniņa. Tāpat savas ārijas jau ir iedziedājuši Zigfrīds Muktupāvels, Niks Matvejevs, Aija Kukule, Roberts Gobziņš, «Līvi» un vislielāko darbu veicis kamerkoris «Pali». Ierakstā piedalījās arī instrumentālisti no citām grupām un ģitāristis Viģis no «Odis». Ieraksts ceļos uz Zviedriju, lai līdz 18. novembrim atgrieztos kompaktdiska formātā.

♦ Pabeigts darbs pie grupas «Rebel» jaunā albuma «Deep Inside» tituldziesmas videoklipa. Šī klipa režisore ir Vineta Vilistere. Klipu atzinīgi ir novērtējuši vairāki pazīstami Latvijas mūziķi un mūzikas kritiķi. Klipa videokopijas ir nosūtītas uz lielākajām ierakstu kompānijām visā pasaulē, jo šis albums var kļūt par lielisku eksportpreci. Pats albums kompaktdiska formātā iznāca novembra sākumā.

♦ «100. debija» iestudē dziesmu «Noslēpums» angļu valodā, jo tieši par šo dziesmu ir izrādījušas interesi divas Vācijas ierakstu kompānijas.

Tekstu angļu valodā ir sarakstījis Deivs Dakosta, angļu producents un mūziķis. Ar Deivu Dakostu «Mikrofons» iepazīšanās Ķelnē — mūzikas gadatirgū POP KOMM'95. Deivs izteicis priekšlikumu, sadarībā ar Anglijas komponistu asociāciju, palīdzēt veikt dziesmu pārtulkošanu angļu valodā.

♦ Mikrofons izdevis divas rudenīgas kasetes — Raimonda Paula dziesmu albumu «Rudenī vėlu» un šlagerizlasi «Rudens Dziesmas».

♦ Nedaudz rudens motīvu ieskanas Žorža Siksna jaunajā albumā, kurš iznāk gan kasetē, gan kompaktdiskā — «Vasaras vīns».

Televīzijas programma

Sestdiena, 18. novembris

LATVIJAS TV I
9.00 Starpkonfesionāls dievkalpojums. 10.00 Latvijas mozaika. 10.40 Latvijas Republikas proklamēšanas 77. gadadienai veltītā Latvijas Nacionālo bruņoto spēku parāde. 12.00 Latvijas Republikas proklamēšanai veltītā Saņemšanas svinīgā sēde. 12.30 Globuss. 13.00 Sensācija. 11. sērija. 13.45 Tā esot bijis... Čakstes dzimta. 14.05 Triju Zvaigžņu Ordenis. 15.00 Latvijas Republikas proklamēšanas 77. gadadienai veltīts koncerts. 16.30 Leģenda sākas no jauna. 17.10 Mult. filmas. 17.30 Merlins un Kristāla ala. 4. sērija. 18.00 Ziņas. 18.10 Tiesības milēt. 23., 24. sērija. 19.10 Bērniem. 19.30 18. novembrim veltīts mūzikas skolu audzēkņu koncerts. 19.45 Laimi gaidot. 20.30 Panorāma. 21.05 Labvakar! piedāvā... Neatkarīgās Latvijas tēls un simboli. 21.55 Ligzda. Mākslas filma.

LATVIJAS TV II
8.00-11.00 Picca TV. 11.00 Gadskārtu raksti. 11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristīgā programma. 12.30 Angļu valoda. 7. nod. 12.50 Franču valoda. 7. nod. 13.10 Vācu valoda. 12. nod. 13.25 Vācu valoda. 13. nod. 13.40 Itāliešu valoda. 6. nod. 14.00 Ceplis. Mākslas filma. 15.35 Stils. 16.00 Latvijas basketbola amatieru asociācijas meistarsacīkstes. 17.30 Kristīgā programma. 18.00 Apsveikumu koncerts valsts svētkos Daudz laimes! 18.45 Paradīzes pludmale. 92. sērija. 19.10 Olūti. 19.45 Ziņas. 19.55 Latloto. 20.00 Vienoti Latvijai. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.05 Apsveikumu koncerts Daudz laimes! 22.40 E iela. 234. un 235. sērija. 23.30 Modeles dzīvē un fantāzijās. 5. filma. 24.00 Dāmu klubs.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
8.00 Ziņas. 8.10 TV modinātājs. 9.30 Nepalaid garām. 10.00 Rīta pasts. 10.35 Padomi kulinārijā. 10.50 Glezniecība. 11.25 Dialogs. 11.50 Mult. filma. 12.00 Cilvēks un likums. 12.25 Filmas, kas paliek atmiņā. Labotam ticēt. 14.00 Ziņas. 14.20 Automašīna un es. 14.50 Dzīvnieku pasaulē. 15.30 Logs uz Eiropu. 16.00 Kādreiz... 16.10 Laimīgs gadījums. 17.00 Ziņas. 17.20 Kinematogrāfs. 18.00 Trembita. Mākslas filma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. 21.40 Mult. filma. 22.10 Atjautības ātrumsacensības. 23.00 Ziņas. 23.10 Aizmirsto senču ēnas. Mākslas filma.

Svētdiena, 19. novembris

LATVIJAS TV I
9.00 Province. 9.50 Namdaris. 10.10 Dziesma manai paaudzei. 10.25 Skabargas garā plāpa. 10.40 Sporta deju sacensības. 11.30 Vernisāža rāda... 12.00 Tautas kora Juventus 75 gadu jubilejas koncerts. 12.50 Es daru namu no sapņa tāla... 13.20 Dž. Verdi. Uvertūra operai Likteņa varā. 13.30 Kriminālīlieta diviem. 23. sērija. 14.30 TV Klubīņš Pie Vecā Ratiņa Vecrīgas Konventa sētā. 16.00 NBA meistarsacīkstes. 17.30 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Tiesības milēt. 25. sērija. 18.35 Mūsu kinonedēļa. 18.45 Flinstoni. 19.10 Bērniem. 19.30 TV - puikām un meitenēm. 19.35 Emīls Dārziņš. 4. sērija. Teātris, dzelkšņi, vientulība. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.20 Mūsu kinonedēļa. 21.30 Pauze piedāvā... Mis Pasaule-95. 23.15 Tie paši horoskopī... 23.30 Ar dziesmu pa dzīvi.

LATVIJAS TV II
8.00-11.00 Picca TV. 12.00 Muzikāla spēle. 12.50 Autoklasika. 13.15 Populārākās kantrīdziesmas. 14.00 L'JBL meistarsacīkstes motobraukšanā šosejā pa apli. 15.45 Pasaules atklāšanas ceļojumi. 16.35 Ceļotāja acīm. 17.05 Dzīvnieks un tā teritorija. 17.30 Zaļo gaismu - dziesmā! 18.15 Zinātnes problēmas. 18.45 Paradīzes pludmale. 93. sērija. 19.10 Svētdiena. LTS. 19.45 Ziņas. 20.00 5 minūtes. 20.05 E iela. 326. sērija. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Rīgas kalendārs - Norčepingā. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 97. sēri-

ja. 23.10 NTV-5. 0.10 Savādā mila. Mākslas filma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
6.50 Sportloto. 7.00 TV modinātājs. 8.00 Ziņas. 8.10 TV modinātājs. 9.30 Kamēr visi ir mājās. 10.00 Rīta zvaigzne. 10.50 No pirmavotiem. 11.00 Kalpoju Krievijai! 11.30 Spēlējiet, harmonikas! 12.00 N pilsētā. 12.25 Zem pi zīmes. 12.55 Mans draugs - zirgs. 7. sērija. 13.25 Smieklu panorāma. 14.00 Ziņas. 14.20 Par operas vēsturi. 15.10 Ceļotāju klubs. 15.55 Cilvēks darbā. 16.15 Mult. filmas. 17.00 Ziņas. 17.20 Futbola apskats. 18.05 Dziesma-95. 19.00 Jautro un atjautīgo klubs-95. 21.00 Svētdiena. 21.55 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. 23.00 Ziņas. 23.10 Mīlestība no pirmā acu skatiņa. 23.45 Nākamgad Jeruzalemē. Dok. filma.

Pirmdiena, 20. novembris

LATVIJAS TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības milēt. 26. sērija. 16.30 Province. 17.20 Vernisāža. 17.35 Mult. filmas. 18.00 Ziņas. 18.10 Kaujas lauks. Dok. filma. 2. sērija. 19.10 Bērniem. 19.30 Saimnieks. 20.00 Zebra. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Sensācija. 12. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Mūsu kinonedēļa. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Mare Balticum.

LATVIJAS TV II
6.45-10.00 Picca TV. 17.30 30 minūtes kopā ar Niku. 18.00 Kolumba ola. 18.15 Noziegumam pa pēdām. 97. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.45 Ziņas. 20.00 E iela. 327. sērija. 20.25 Multimediju centrs piedāvā... 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 E iela. 326. sērija. 22.35 Paradīzes pludmale. 94. un 95. sērija. 23.25 TV veikals.

Otrdiena, 21. novembris

LATVIJAS TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības milēt. 27. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Zīmes. 10.15 Mēs atkal esam savās mājās. 16.30 Salna pavasarī. Mākslas filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Sibīrija. Nākotnes zeme. 4. sērija. 19.00 Mans būs mans. 19.10 Mūzikas ziņas bērniem. 19.30 Skats no malas. 19.55 Ķirurgi. 31. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Kinovakars. Vakara viesi. Francijas mākslas filma. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Vakara viesi. Turpinājums. 23.25 Eiropas muzikālās pilsētas.

LATVIJAS TV II
6.45-10.00 Picca TV. 17.00 TV veikals. 17.30 Vācu valoda. 14. nod. 17.45 Vācu valoda. 15. nod. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 Problēma stopkadrā. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Kurzemes TV. 19.45 Ziņas. 20.00 Šajā pusē. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Videoklipi. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 98. sērija. 23.10 NTV-5. 23.40 Latvijas hokeja līgas meistarsacīkstes.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.05 Vēlēšanas-95. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Pēc diviem zaķiem dzēnoties... Kinokomēdija. 22.15 Maskava. Kremlis. 22.35 Hitparāde. 23.00 Ziņas. 23.10 Hitparāde. 23.30 Cilvēks no Soho.

Trešdiena, 22. novembris

LATVIJAS TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības milēt. 28. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Mans būs mans. 9.40 Skats no malas. 10.05 Dziesma manai paaudzei. 16.30 Saimnieks. 17.00 Teātru jaunumi. 17.20 F.Šuberts. Uvertūra itāļu stilā. 17.30 Merlins un Kristāla ala. 4. sērija. 18.00 Ziņas. 18.10 Krustpunkti. 19.10 Uz vienas stīgas. 19.25 Mūzikas ziņas. 19.40

Nedēļas vidū. 19.55 Flinstoni. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.25 Laimas spēle. 22.00 Pozitīvi izklaidējoša vakara programma Popkultūras akadēmija. 22.30 Skatuve piedāvā... 23.00 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
6.45-10.00 Picca TV. 17.35 Angļu valoda. 8. nod. 17.55 Franču valoda. 18.15 Noziegumam pa pēdām. 98. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Kurzemes TV. 19.30 Ēterā - Zemgales TV. 19.45 Ziņas. 20.00 Vizīte. 20.20 Problēma stopkadrā. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Dzīvīte, dzīvīte... 22.45 Ušvaja. 23.35 Šokējošais šovs.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
5.00 TV rīts. 7.25 Vēlēšanas-95. 8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.00 Tēma. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.05 Vēlēšanas-95. 18.35 Uzmini melodiju! 19.05 Labu nakti, mazuļi! 19.20 Čempionu līgas meistarsacīkstes futbolā. 21.20 Laiks. 22.05 Virietis un sievietē. 23.00 Ziņas. 23.10 Bez apstājas. 23.30 Futbola apskats.

Ceturtdiena, 23. novembris

LATVIJAS TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības milēt. 29. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Namdaris. 9.50 Dzīvīte, dzīvīte... 10.25 Ķirurgi. 31. sērija. 16.30 Eiropas muzikālās pilsētas. 17.00 Ar dziesmu par dzīvi. 17.45 Nedēļas vidū. 18.00 Ziņas. 18.10 Liebritānija. 18.40 Glābiet bērnu! 19.05 Mirklis. 19.15 Skabargas popiela. 20.00 Teātru jaunumi. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Nezināmā Latvijas. 22.05 Kriminālīlieta diviem. 24. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kriminālīlieta diviem. Turpinājums. 23.15 Pasaules mode.

LATVIJAS TV II
6.45-10.00 Picca TV. 16.50 TV veikals. 17.20 Aculiecinieki. 17.50 Hameleonu rotaļas. 136., 137. un 138. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Kurzemes TV. 19.30 Skaties! 19.45 Ziņas. 20.00 E iela. 328. sērija. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Zaļo gaismu - dziesmām! 22.50 Porsche kausa izcīņa autosportā. 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
5.00 TV rīts. 7.25 Vēlēšanas-95. 8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.00 Čempionu līgas meistarsacīkstes futbolā. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.05 Vēlēšanas-95. 18.35 Loto spēle Miljons. 19.00 Arbata parlaments. 1. raidījums. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.50 Pulkstenmeistars no Senpoļas. Francijas mākslas filma. 22.45 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 23.00 Ziņas. 23.10 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 23.40 Tvīnpika.

Piekdiena, 24. novembris

LATVIJAS TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības milēt. 30. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Vizīte. 9.50 Tā esot bijis, tā varētu būt... 10.00 Nezināmā Latvija. 16.30 Vernisāža rāda... 17.00 Mūzikas ziņas. 17.15 Deju vasaras atspulgi. 17.55 TV - puikām un meitenēm. 18.00 Ziņas. 18.10 Tiesības milēt. 26. un 27. sērija. 19.10 Bērniem. 19.25 Koncerts. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Dailis teātris-75. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Tik un tā.

LATVIJAS TV II
6.45-10.00 Picca TV. 17.10 TV veikals. 17.40 Angļu valoda. 8. nod. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Dzīvīte, dzīvīte... 19.45 Ziņas. 20.00 Kinotornis. 20.30 Ziņas. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Hameleonu rotaļas. 139., 140. un 141. sērija. 23.15 Mikrofona nakts programma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 18.05 Vēlēšanas-95. 18.35 Mežonīgais lauks. 18.55 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.45 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. 21.35 Mult. filma. 21.45 Skaties. 22.40 Trase. 23.00 Ziņas. 23.10 Teofānija. Piedzīvojumu filma. 0.50 Nedēļas sporta apskats.

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

Godājamie klienti!

unibanka

Ar 1995. gada 6. novembri darbu uzsākusi Latvijas Unibankas Preiļu filiāle. Šajā sakarā lūdzam Jūs informēt savu darījumu partnerus par nepieciešamību papildināt Jūsu kontu numurus ar filiālei piešķirto indeksu 26. Tā, piemēram, ja Jūsu konta Nr. bija 567123, tad tagad jābūt 26000567123. Atgādinām, ka konta Nr. tagad jābūt vienpadsmit zīmēm, t.i. — indeksam 26 un deviņzīmju konta numuram.

Filiāles bankas kods 310101900.

Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.

Unibankas Preiļu filiāle

*Latvija, šī tava Diena!
Latvju zeme, latvju gars,
Tauta, valsts — viss elpa viena,
Tavu zvaigžņu vienots stars.*

E.Ķezbere

Sveicam Jersikas pagasta iedzīvotājus Latvijas Republikas proklamēšanas 77. gadadienā!

Jersikas pagasta padome

Firma Livānos, Dzelzceļa ielā 19, katru dienu iepērk krāsaino metālu lūžņus.

Tāl. 43668, 43778 darba laikā, 44435 ārpus darba laika.

Pārdod

5 gadus vecu krievu ierīkotājšķīmes ķēvi ar dokumentiem. Zvanīt 8-256-53603 vakaros;

***

ķēvi. Tel. 46633;

***

grūnsu govī. Tel. 21469;

***

M-401, M-412 rezerves daļām un govī. Tāl. 58602;

***

GAZ-353 (furgons). Tel. 8-252-34631;

***

Mercedes-200 D (virsbūve 123). Tel. 23692;

***

Audi-80, 1985.g., cena 3100 \$, VW Passat Kombi, 1986.g., 4000 \$, VW Passat, 1986.g., 4000 \$, VW Passat, 1984.g., 2200 \$, Audi-80, 1981.g., 1700 \$. Tel. 24555 dienā, 21755 vakaros;

***

Audi-100, 1988.g., 6500 \$, Toyota Tercel, 1984.g., 1600 \$. Tel. 24555 dienā, 21755 vakaros;

***

Opel Kadett, 1983.g., 1,3, lietie diski, laba tehniskā stāvoklī. Cena pēc vienošanās. Tāl. 65101 vakaros;

***

M-2140, Ls 200. Tāl. 44172;

***

BMW-320, 1984.g., pārejas modelis, divas durvis, ļoti laba kārtībā, \$ 3000, Volkswagen Getta, 1980.g., četras durvis, \$ 1500, abas tikko no Vācijas; lietotu 4 degļu gāzes plīti, Ls 30. Zvanīt 24664 pēc 18;

***

Volkswagen Passat, dizelis, 1982.g. Tāl. 21021;

***

M-412 IE, 1986.g. un jaunu vannas apkures katlu «Titāns». Tel. 65059;

***

saldējamo kameru «Woods» par Ls 250. Tel. 15523;

***

mazlietotu elektrisko šujmašīnu. Zvanīt 43155 vakaros;

***

J.Jaunsudrabiņa, Aspazijas, L.Tolstoja kopotos rakstus latviešu valodā. Zvanīt 43155 vakaros;

***

ledusskapjus ar garantiju. Tel. 21268;

***

kāpostus, cukuru, pelēkos zirņus u.c. dārzeņus. Tel. 23611 vakaros;

***

lēti divus lietotus divānus. Tāl. 22578.

Pērk

kartupeļus. Tāl. 58602;

***

traktoru T-25. Tel. 37590;

***

par augstām cenām cirsmas. Tāl. 24308, 23983;

***

sivēnmāšu, liellopu un jaunlopu gaļu. Izbrauc kaut uz vietas. Tel. 23300.

Maina

divīstabu dzīvokli ar ērtībām Preiļos pret dzīvokli Rīgā. Zvanīt 23342 no 8 līdz 17;

***

labiekārtotu trīsstābu dzīvokli Livānos, ir varianti, vai irē ar iespējām pēc privatizācijas nopirkt. Zvanīt 8-248-23294 vakaros.

Izīrē

1 istabas dzīvokli siera rūpnīcas rajonā. Tel. 54639.

Dažādi

Mūrē plīti, krāsnis, kamīnus. Tel. 23087 vakaros.

Firma «Nelss» iepērk skujkoku zāgbaļķus (eglei cenas paaugstinātas), diametrā no 18 cm un vairāk, 30-50 USD kub.m.

Apmaksa tūlītēja, piegādi iepriekš saskaņojot. Nodokļu maksātājiem piemaksa. Piedāvājam pircēja transportu.

Adreses: Liksnas pagasts, Daugavpils rajons, Daugavpils — Rīgas šosejas 28. km, tālr. 8-254-94510; Dubna, Daugavpils rajons, tālr. 8-254-70569.

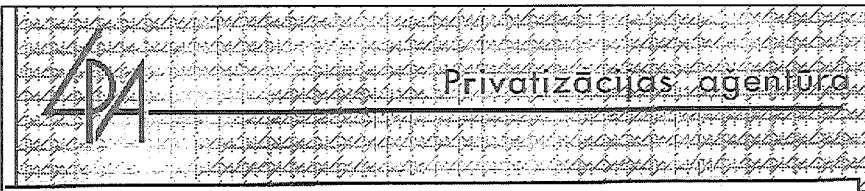
Latvijas — Vācijas kopuzņēmums SIA iepērk koksnī:

- skuju koku zāgbaļķus, diametrs 22 cm un vairāk, garums 5,1 m, 30 \$;
- skuju koku zāgbaļķus, diametrs 14-22 cm, garums 5,1 m, 25 \$;
- bērza taras klučus, diametrs 20 cm un vairāk, garums 3,7 m, 25 \$;
- apses, bērza, alkšņa taras klučus, diametrs 16 cm un vairāk, garums 3,7 m, 18 \$;
- papīrmalku P. E. B., diametrs 7-16 cm, garums 3,0 m, 21 \$ ar pašu transportu, 19 \$ ar kopuzņēmuma autotransportu.

Pārdod malku Ls 2 par 1 m³ plus 18% pievienotās vērtības nodoklis.

Pērk cirsmas. Tālrunis 8-248-94339.

Tālruni informācijai 8-248-94339, Stirniene 8-248-67130.

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZIŅO, ka 02.11.95. ir apstiprināti valsts uzņēmuma "Ogre" objekta nr.6 (šūšanas iecirknis Preiļos) privatizācijas noteikumi.

Privatizējamā objekta atrašanās vieta: Daugavpils iela 71-a, Preiļi, LV-5300.

Privatizācijas subjekti var iepazīties Privatizācijas aģentūrā ar objekta privatizācijas noteikumiem un pieteikties tā privatizācijai divu nedēļu laikā no publikācijas brīža oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Privatizācijas aģentūras adrese: K. Valdemāra iela 31, Rīga, LV-1887, tālr. 321112.

Alkoholiķis ir cilvēks, kurš dzeršanas dēļ atkārtoti nonāk mokošās dzīves situācijās, bet, neskatoties uz to, turpina lietot alkoholu.

Padomājiet! Varbūt arī Jums un Jums tuviem cilvēkiem alkohols rada problēmas vai tā dēļ ir bijušas vai ir nepatikšanas darbā, sabiedrībā, ģimenē. Ja tas tā ir, piezvaniet un Jums sniegs atbildes un palīdzēs sameklēt tuvāko Anonīmo alkoholiķu (AA) grupu, kuras biedri ar prieku sniegs papildus informāciju.

Pagaidu telefons 22688 no plkst. 19 līdz 21.

Pensionāru ievēribai!

Lai nākotnē nodrošinātu iespēju apmainīties datiem ar citām valsts nozīmes informācijas sistēmām, kā arī lai pēc lokālo tīklu ieviešanas visas sociālās apdrošināšanas pārvaldes speciālistu automatizētās darba vietas varētu apvienot vienotā informācijas sistēmā, mūsu sistēmās ir jāpāriet uz apkalpojamo personu identifikāciju pēc personas koda.

Daudziem mūsu rajona pensionāriem aizejot pensijā, vecajā pasē bija rakstīts tikai dzimšanas gads, datuma un mēneša nebija, tagad pēc pilsoņu reģistrācijas uz dzimšanas apliecības pamata pasē ir ierakstīts arī datums. Ir izmaiņas arī adresēs, daudziem ir mainījušies sādžu nosaukumi, lauku ciematos ir izveidotas jaunas ielas. Sakarā ar šīm izmaiņām pases datus, lūdzam tos pensionārus, kuri līdz šim vēl nav uzrādījuši pases, personīgi vai arī viņu ģimenes locekļus ierasties sociālās apdrošināšanas pārvaldē ar pasi.

Konsultācijas var saņemt pa tel. 22509.

Tikai 0.99Ls!

JAUNO Preiļu telefonu grāmatu IEGĀDĀJĒTIES:

- Pasta nodaļās
- Pagastu padomēs
- Preses kioskos
- Grāmatnīcās

520803

Firma "Latvijas Tālrunis"

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.

Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales drukā», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 5050.